

7 Parch jabłoni *Venturia inaequalis* (Cooke) Winter

7.1 Systematyka

Rząd – Pleosporales,
Rodzina – Venturiaceae, Rodzaj- Venturia

7.2 Biologia

Patogen zimuje na opadłych, porażonych liściach, na których wytwarza pseudotecja grzyba. Rozwijające się w owocnikach worki z dwukomórkowymi zarodnikami workowymi stanowią wiosną źródło infekcji pierwotnych. Na plamach rozwijających się w wyniku infekcji grzyb wytwarza trzonki konidialne z jednokomórkowymi zarodnikami konidialnymi. Zarodniki te stanowią źródło infekcji wtórnych, które mają miejsce aż do końca sezonu wegetacyjnego.

7.3 Opis uszkodzeń i szkodliwość

W wyniku porażenia na liściach i owocach a także na ogonkach liściowych, działkach kielicha, szypułkach owocowych rozwijają się charakterystyczne plamy. Początkowo są one aksamitne koloru oliwkowego ale z czasem ciemnieją i stają się brunatno-czarne. Plamy są wyraźnie odgraniczone od zdrowej tkanki, zwykle są one okrągłe o wielkości od kilku do kilkunastu milimetrów średnicy. Przy silnych infekcjach plamy mogą zlewać się tworząc nieregularne rozległe skupienia zarodnikującej grzybni. Silnie porażone liście więdną, żółkną i opadają. Na owocach początkowo aksamitne oliwkowe plamy zmieniają się stopniowo w suche, czarne strupy. Porażone owoce ulegają często deformacji pękają i często opadają. Przy silnym porażeniu liści następuje redukcja powierzchni asymilacyjnej, często wczesna defoliacja powodująca osłabienie drzew, co wpływa na słabsze zawiązanie pąków kwiatowych, wzrost wrażliwości na przemarzanie i na porażenie przez patogeny kory i drewna. Na odmianach bardzo podatnych parch jabłoni może powodować nawet całkowitą utratę plonu.

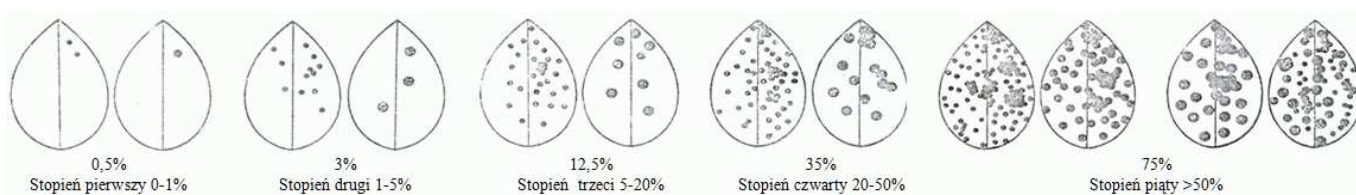
7.4 Metodyka obserwacji

W okresie infekcji pierwotnych, począwszy od trzeciego tygodnia po pierwszym wysiewie zarodników workowych (skala BBCH 56-57), lustracje prowadzić co 2 tygodnie przeglądając liście, ogonki liściowe, szypułki owocowe i zawiązki na 10 losowo wybranych drzewach. Do lustracji należy wybrać odmiany podatne na parch i różniące się rozwojem wegetatywnym. Ważnym terminem lustracji jest czas zakończenia infekcji pierwotnych (około 2-3 tygodnie po ostatnim wysiewie, (skala BBCH 73-75). Wyniki tej lustracji pozwolą na ustalenie wytycznych ochrony w późniejszym okresie. Po zakończeniu okresu infekcji pierwotnych lustracje powinny być prowadzone co 3-4 tygodnie, przede wszystkim po okresach długotrwałych opadów.

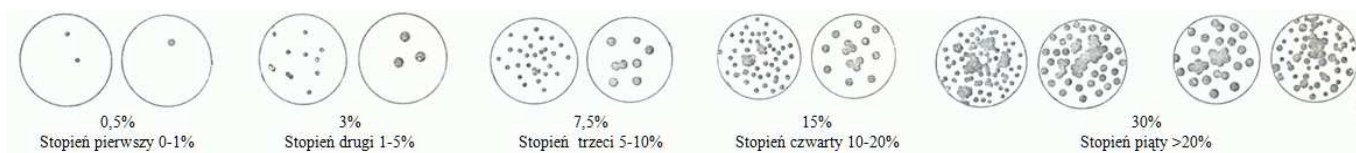
W celu oceny stopnia porażenia liści i owoców jabłoni przez *V. inaequalis* wykorzystuje się 6-cio stopniową skalę:

(rys. 1) dla liści: 0 - zdrowe liście, I – średnio 0,5% powierzchni liści zajętej przez plamy, II – 3%, III – 12,5%, IV – 35%, V – 75%;

(rys. 2) dla owoców: 0 - zdrowe, I – 0,5% powierzchni owoców zajętej przez plamy, II – 3%, III – 7,5%, IV – 15%, V – 30%. Każdorazowo ocenia się po 200 losowo wybranych liści oraz po 100 owoców w 4 powtórzeniach.

Rys. 1. Skala nasilenia objawów parcha jabłoni na liściach

Rys. 2. Skala nasilenia objawów parcha jabłoni na owocach

7.5 Terminy zabiegów, progi szkodliwości

Zabiegi rozpocząć tuż przed pierwszym wysiewem zarodników workowych i do około dwu tygodni po kwitnieniu jabłoni wykonywać je przede wszystkim zapobiegawczo. Wskazania sygnalizatorów okresów krytycznych są bardzo przydatne po kwitnieniu i zabiegi mogą być wykonywane według programu zapobiegawczo-interwencyjnego. W sadach, w których po zakończeniu infekcji pierwotnych nie stwierdzono objawów parcha jabłoni, ochronę chemiczną można ograniczyć do zabiegów w okresie wystąpienia długotrwałych opadów. W innych sadach powinna być kontynuowana do okresu zbiorów.